

1. ΘΕΜΑ

ας + ρηματικός τύπος

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ας πειραχτεί, δε με νοιάζει. Αν θέλει να τον πάρουν για δουλειά, ας δείξει τι ξέρει. Ας του δώσει ο Θεός υγεία! Ας μη βιαζόταν να απαντήσει. Ας είχα γίνει διευθυντής και να δεις τι θα άλλαζα!

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Δ ΚΕΓ, 3 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Χρόνος, έγκλιση και τροπικότητα

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Επειδή ο δείκτης *ας* μπορεί να συνδυάζεται με συνοπτικό αλλά και με μη συνοπτικό τύπο του ρήματος, συχνά γίνονται σοβαρά λάθη από τους αλλόγλωσσους μαθητές:

Ας φάει πολύ, δεν είναι χοντρός!

Ας τον βλέπω μια φορά ακόμα!

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο δείκτης *ας* μπορεί να συνδυάζεται με συνοπτικό αλλά και με μη συνοπτικό τύπο του ρήματος. Οι σημασίες του δείκτη *ας* είναι οι εξής:

α) Παραχωρητική ή ενδοτική (βασική σημασία του *ας*):

Ας τραγουδάει, αυτός τουλάχιστον δεν έχει άσχημη φωνή!

Ας πειραχτεί, δε με νοιάζει.

Ας μην έχει τελειώσει το πανεπιστήμιο, η Έλλη έχει πολλές γνώσεις.

β) Προσταγή, παράκληση, προτροπή

Η διατύπωση με το *ας* τις περισσότερες φορές έχει τη σημασία της απλής προτροπής, σε αντίθεση με την προστακτική και με τους τύπους με το *να*:

Αν θέλει να τον πάρουν για δουλειά, ας δείξει τι ξέρει.

Ας το κάνει η Νίκη, να βοηθήσει τη μαμά.

γ) Ευχή

Ας του δώσει ο Θεός υγεία!

Ας κερδίσουμε αύριο στον αγώνα!

Ας έχουν βγει επιτέλους τα αποτελέσματα!

δ) Υπόθεση

Ας μην είχε σταματήσει τις σπουδές του και θα έβλεπες τι επιστήμονας θα γινόταν!

Ας είχα γίνει διευθυντής και να δεις τι θα άλλαζα!

ε) Όταν το *ας* συνδυάζεται με το μη συνοπτικό παρελθοντικό τύπο του ρήματος (*ας* + παρατατικός), τότε εκφράζει απραγματοποίητη επιθυμία:

Ας γύριζε πάλι πίσω το παιδί μου.

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο δείκτης *ας* + *ρήμα* σημαδεύει τυπικά την υποτακτική (συνοπτική, μη συνοπτική), αλλά μπορεί να φανερώνει και μια τροπικότητα του ρήματος (π.χ. ευχετική). Αυτή η δομή είναι

πολύ συνηθισμένη στα ελληνικά και χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε ανεξάρτητες προτάσεις. Έτσι, κρίνουμε σκόπιμο να δοθούν στους μαθητές ασκήσεις που θα τους βοηθήσουν να ασκηθούν στη χρήση της δομής *ας + ρήμα* προκειμένου να κατανοήσουν τη λειτουργία της στο λόγο.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ40: Όψη του ρήματος

ΑΤ55: Η σειρά των στοιχείων του ρηματικού συνόλου

ΜΠ1: Δείκτες άρνησης: *όχι, δεν, μην*

ΑΤ16: Συνδυασμοί του *να* σε κύριες προτάσεις

ΑΤ10: Επιστημική και δεοντική αναγκαιότητα με τη χρήση του *πρέπει*

ΑΤ11: Επιστημική και δεοντική δυνατότητα με τη χρήση του *μπορεί/μπορώ*

ΑΤ34: Η σύνταξη της προστακτικής

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 298, 300.